

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vojni dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik koncesije lista „Edinost“ — Tiskarna „Edinost“, vpisane zadruge s omejenim poslovanjem v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5,20
za pol leta 2,60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglašni trgovci in obrtniki mm po 10 vit. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglašni denarni za-

vodov mm po 20 vit. Oglašni v tiskani listi do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglašni po 4 vinarja beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašni sprejema inšerlatni oddelček „Edinosti“. Naročniki in reklamacije se pošiljajo upravi listu. Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerlatni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652

Rusi so se iz volinijskega trdnjavskega ozemlja umaknili za Putilovko

Novi uspehi Nemcev pred Dvinskom, pri Smorgonu in vzhodno Baranovičev. — Na italijanski fronti položaj neizpremenjen.

Francozi in Angleži nadaljevali tudi včeraj ob silnih izgubah predorne poizkuse, a brez vsakega uspeha.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 28. (Kor.) Uradno se objavlja: 28. septembra 1915, opoldne.

Ogroženi po avstrijskih in nemških silah ob Styru z obkoljenjem, so bili Rusi prisiljeni, da so svojo z velikimi žrtvami izvrševano ofenzivo v volinijskem trdnjanskem ozemlju opustili. Rusko umikanje se je nadaljevalo ves dan in je dovedlo sovražno armado za Putilovko. Naše armade zasledujejo. V bojih z zadnjimi oddelki vzhodno Lucka so ujele naše čete 4 ruske oficirje in 600 mož.

Ob Ikvi in v vzhodni Galiciji je položaj neizpremenjen.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Položaj na ruskih bojiščih.

Na Severozapadnem ruskem bojišču se bitka med gorju Vilij in gornjim Njemnom nadaljuje. To je morda ena največjih bitk v sedanjih evropskih vojni. Na obeh straneh so udeležene znane mase čete. Ker so bili Nemci sredi preteklega tedna stali še v ozemlju severno in južno Osmijane in so pomaknili sedaj fronto od Smorgona do Zabrze (ob Njemnu), je konstatirani napredek 25 kilometrov v par dneh, kar pomeni v očigled neprestanem bojem znatno pridobitev na ozemlju. Važno je znanje desnega krila boje fronte ob Njemnu pri Lubči (severovzhodno Novega Grodek), armadne skupine princa Leopolda bavarskega pa oddelku Sereveča.

V zvezi s to armadno skupino so avstrijsko-ogrski čete pri Krašinu prebile rusko fronto in prodirajo v smeri Njesviča na obeh straneh železnice, ki vodi v Minsk. Levo Hindenburgovo krilo in centrum armadne skupine princa Leopolda bavarskega sta sedaj približno enako oddaljeni od Minska. Proti armadni skupini generalfeldmaršala Mackensena, ki se je umaknila v taktično ugodnejše postojanke na zapad. bregu prekopa Oginskkega in Jasolde, sovražnik ni nadaljeval svojega napada. Mogoče si je skušal le pridobiti prostor za premikanje čet proti južnemu krilu bavarske armadne skupine.

Na jugozapadnem ruskem bojišču slavimo polom ruske ofenzive v Voliniji. Šele pozneje se bo pokazalo, kako heroičen je bil nastop naših čet in voditeljev. Rusko višje poveljstvo je mnogo pričakovalo od te ofenzive in pritegnilo zato tudi s severnega bojišča močne sile. Se v zadnjih dneh so prispela ruska ojačenja iz Kijeva in Rovna. Ob izredno težkih izgubah, kojih število dosega najbolj krvavo fazo karpatske bitke in ob izgubi 10.000 mož na ujetnikih je moralo rusko vodstvo ustaviti ofenzivo v Voliniji in umakniti čete v prejšnje postojanke. Postojanke pri Dubnu in Lucku, za katerih osvojitve je na tisoče Rusov žrtvovalo življenje, je bilo treba izprazniti. Sovražnik se umika proti vzhodu.

Po zmagi v defenzivni bitki med Serevom in Strypu, je defenzivna bitka ob Ikvi in Styru eden najvažnejših dogodkov jesenske vojne: sovražnik je potolčen, njegova ofenzivna sila strta za dalje časa in s tem pridobljeni vsi pogoji za nadaljevanje naše srečno zaprte volinijske kampanje. Zmaga, izvojevane od Böhmovih in Puhallovih armad, bodo vplivale močno tudi na one sosednje države, na katere je hotela Rusija učinkovati s svojo ofenzivo, in sicer nam v prilog. (Tagespost).

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 28. (Kor.) Veliki glavni stan, 28. septembra 1915.

(Armada skupina generalfeldmaršala Hindenburga). Sovražnik, ki je bil včeraj na jugozapadni fronti Dvinska potisnjen nazaj, se je skušal vzdržati v zadaj pripravljeni postojanki. Bil je napaden in vržen. Južno Drisvijskega jezera se vrše konjeniški boji.

Rezultat armade generalobersta Eichhorna v bitki pri Vilni, kjer so bili Rusi potisnjeni preko črte jezera Naroc—Smorgon—Višnjev znaša na ujetnikih in materialu: 70 oficirjev, 21.908 mož, 3 topove, 72 streljnih pušk in veliko število bagaže, ki jo je sovražnik ostavil na naglem begu. Do sestavitve tega plena je zamoglo priti vsled našega hitrega prodiranja šele sedaj. Pozneje navedene številke niso vsote v tem plenu.

Južno Smorgona je naš napad napredoval. Severozapadno Višnjeva je bila sovražna postojanka prebita. Ujetih je bilo

24 oficirjev in 3300 mož in uplenjenih 9 streljnih pušk.

(Armada skupina princa Leopolda bavarskega). Predmostja vzhodno Baranovičev so po boju v naši posesti. Privedenih je bilo 350 ujetnikov.

(Armada skupina generalfeldmaršala Mackensena). Položaj je neizpremenjen. (Armada skupina generala Linsingena). Prehod preko Styra pod Luckom je bil izsiljen. Vsled tega pritiska se Rusi severno Dubna umikajo na vsej fronti.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 28. (Kor.) Uradno se objavlja: 28. septembra 1915, opoldne.

Na dolomitski fronti je bil danes zjutraj napad sovražnika proti Col di Bois z ročnimi granatami odbit.

Včeraj so Italijani zopet obstreljevali bolnišnico Rdečega križa v Gorici s približno 50 granatami, čeprav je imel ta zdravstveni zavod, ker ga še ni bilo mogoče popolnoma izprazniti, ženevsko zastavo.

V doberdopskem oddelku je izstrelil naš ogenj napadatelni poizkus proti Monte dei Sei Busi.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Barzilai je govoril.

LUGANO, 27. (Kor.) Minister Barzilai je imel v neapeljskem glavnem gledališču svoj že dalje časa napovedani in opetovano odgojeni govor. Dvorana je bila polna poslušalcev. Med navzočimi so se nahajali ministrski predsednik Salandra in drugi člani vlade, 25 poslancev in 6 senatorjev.

Minister Barzilai je najprej v daljšem govoru navajal splošne in posebne pritožbe proti Avstro-Ogrski, češ, da je italijanstvo zatirala ter od nekdanj nasprotovala političnim in gospodarskim interesom Italije. Barzilai je skušal Napolitanec in drugim južnim Italijanom dopovedati, da imajo tudi oni zgodovinske vzroke, da so vrazili Avstrijo ter se iskreno in pozitivno udeležujejo vojne. Razumeti da morajo, da je imela prejšnja zveza Italije z Avstro-Ogrsko samo ta namen, da je vojno med njima zavlekla do ugodnega trenutka. Tudi pokojni marki di San Giuliano da ni mislil drugače, zlasti ker mu je bilo znano, da sta nadvojvoda Franc Ferdinand in načelnik generalnega štaba, Conrad pl. Hötzendorf, pripravljala vojno proti Italiji.

Da bi predočil poslušalcem tudi gospodarska nasprotja med Italijo in Avstro-Ogrsko, je Barzilai odkril, da je Avstro-Ogrska tik poleg italijanskega koncesijskega ozemlja za železnico v Adalio reklamirala zase koncesijsko ozemlje in da so agentje Nemčije skušali kupiti zemljo, po kateri bi morala teči italijanska adalioška železnica. Seveda mora sedaj, ko je vojna nemški trg za Italijo zaprla, prav mnogo italijanskih produkcijskih panog pogrešati važnih elementov, ki razpolaga z njimi Nemčija in ki so težko nadomestljivi.

Barzilai je nadalje sporočil, da je nemški poslanik v Carigradu, baron Wangenheim, italijanskemu poslaniku, markiju Garzoniju, osem dni pred izročitvijo avstro-ogrskih note Srbiji dejal, da bo nota pač tako sestavljena, da postane vojna nezogibna, in da je Garzoni to menda zaupno izjavo naznanil ministrstvu šele pred nekaterimi tedni ob priliki svojega povratka v Rim.

Med svojo ostalo dolgovozno razlago, kako je Italija prišla do tega, da je prekršila zvezo ter vstopila v vojno, je Barzilai dejal: Avstro-Ogrska je skušala ljubezen Evrope do miru. Priznal je tudi odkrito, da Italija ni hotela zamuditi ugodne prilike, da si prilasti zaželjena avstrijska ozemlja, dočim avstro-ogrsko ponudbe še daleč niso zadostovale vojaškim in čuvstvenim potrebam Italije ter so imele tudi sookus miloščne, ki ga je imela že pridobitev Lombardije, Benečke in Rima.

Izmed izjav ministra Barzilaia o vojni sedanjosti in bodočnosti bi bilo naglašati sledeče: Italija zasleduje s svojimi zaveznički vred skupen cilj ter se, boreč se proti Avstro-Ogrski in Turčiji kot ujetnicama in varovankama Nemčije in boreč se proti njima zaradi same sebe, bori istočasno tudi proti Nemčiji. Italija se udeležuje vojne z vsemi svojimi silami, ne da bi bila vezana, na kateri točki naj zastavi svoje sile. Vojna usoda bo šele določila, kako naj se izraža sovražnost Italije proti Turčiji.

Glede Balkana, je nadaljeval Barzilai, je upati, da bodo predlogi četverosporazuma, ki streme po radikalni korekturi Bukareške pogodbe in izdatni zadovoljitvi narodnih aspiracij Bolgarske in garantirajo upravičeno odškodnino Srbije, Grške in Rumunije, imeli uspeh in dosegli solidarnost balkanskih držav s četverozvezo za vojne namene.

Italijansko brodogradništvo izvršuje veliko nalogo, ker preprečuje vsak promet Avstrije v Adriji, kakor Anglija nemški pomorski promet. To mora brodogradništvo zadostovati, dokler se avstrijska mornarica upira uničenju, ne prikaže iz skrivališča in poišče italijansko brodogradništvo.

Italijanska armada se vodi z modrostjo obotavljajočega se Fabija in drznostjo Scipija in njene čine zamore opevati le Homer. Tekom štirih mesecev armada ni zgubila niti pedi italijanske zemlje, pač pa okrhala v Italijo bolestvo se zadiračo špičo Trentina in jo na straneh zaokrožila, prekoračila soško mejo in razbila na Krasu prvo sovražno obrambno črto.

Armada je pričela z nadaljnjim zlatim poglavljem. Seveda bodo potrebne še čisto druge in večje žrtve za doseženje tega še vedno težkega in daljnega cilja. Te žrtve bo Italija žrtvovala ravnotako, kakor njeni zaveznički in sovražne države. Z uro in povečevalnim steklom se ne sme opazovati vojni dogodkov; ne kritika, ampak podpiranje dela je potrebno.

Razven tega govora je imel minister Barzilai še enega za širše občinstvo pred spomenikom Imbrijana, tekmo katerega je, obrnjen k spomeniku, izpregovoril besede: »Tvoje namene se izpolnjujejo! Zastava Italije bo vihrala na gradu Sv. Justa!« Nato se je obrnil k ljudstvu in rekel: »Napolitanci! Pomagajte k našemu političnemu odrešenju, na srečo Evrope in rešitev kulture! O, Napolitanci, pomagajte!«

Tudi ministrski predsednik Salandra je imel na napolitanske dame, ki ste mu jih dve dvorjanki predstavili kot članice vojnopomožnega društva, nagovor, kjer je svaril pred malodušnostjo, »skepsno in utrujenjem in pozivljaj dame, naj delujejo kot buditeljice moralnega pogauma mož v dolgi vojni in morda usodopolnih dogodkih.

Balkansko bojišče.

DUNAJ, 28. (Kor.) Uradno se objavlja: 28. septembra 1915, opoldne.

Naša artiljerija je motila sovražna utrjevalna dela ob dolnji Savi. Belgrajski trdnjaviški topovi so izstrelili na Žemun par ponesrečenih strelcev.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Z zapadnega bojišča.

BERLIN, 28. (Kor.) Veliki glavni stan, 28. septembra 1915.

Zapadno bojišče. — Nasprotniki je tudi včeraj nadaljeval svoje predorne poizkuse, ne da bi dosegel kak uspeh. Nasprotno pa je imel na mnogih mestih zelo občutne izgube. Pri Loosu so izvršili Angleži protinapad. Njihovi poizkusi so se razgubili popolnoma brez učinka. Naši protinapadi so nam poleg dobre pridobitve na ozemlju prinesli še 20 oficirjev in 750 mož na ujetnikih, kojih število je naraslo torej na tem mestu na 3397 mož (vštevši oficirje). Uplenjenih je bilo 9 nadaljnjih streljnih pušk.

Pri Souchezu, Angresu, Rocincourt in sploh na vsej fronti Šampanje do podnožja Argonov so bili francoski napadi brez izjeme odbiti.

V ozemlju Souaina je poslal sovražnik vsled čudnega nespoznanja položaja tudi konjeniške mase v boj, ki so bile svede sestreljene in so pobegnile nazaj. Posebno hrabro so se obnesli pri obrambi napadov saksonski rezervni polki in čete divizije Frankobrod ob Meni.

V Argonih smo izvršili majhen napad v svrhu izboljšanja postojanke pri Silte Mortu. Končal se je z zaželenim uspehom in nam prinesel vrh tega 4 oficirje in 250 mož na ujetnikih.

Na višini Combresa je bila včeraj z obsežnimi razstrelitvami sovražna postojanka na široki fronti razrušena in zasuta.

Vrhovno armadno vodstvo.

LONDON, 27. (Kor.) Feldmaršal French poroča z nedelje:

Do danes se je vršil srdit boj na ozemlju, ki smo je osvojili včeraj. Sovražnik je izvršil srdite protinapade vzhodno in severovzhodno Loosa z rezultatom, da smo vse osvojeno ozemlje včevši Loos sami obdržali. Osvojili smo kanolome, ki so

bili včeraj zaporedoma zavzeti in izgubljeni. S tem bojem smo zvalili sovražne rezerve naše in omogočili tako Francozom, da so na desnem krilu nadalje napredovali. Število ujetnikov, ki so bili privedeni po včerajšnjem boju, je znašalo 2600 mož. Uplenili smo tudi topove in veliko število streljnih pušk. Naša letala so bombardirala pri Loffies (?) vzhodno Douli en vlak in spravila tega kakor tudi en vlak s četami raz tir. Bombardirali smo tudi kolodvor v Valenciennes.

LONDON, 27. (Kor.) Feldmaršal French poroča v neki uradni brzobjavki: Severozapadno Hullucha smo odbili razne napade in prizadejali sovražniku izgube. — Vzhodno Loosa se ofenziva nadaljuje. Ujeli smo 53 oficirjev in 2800 mož in uplenili 18 topov in 32 streljnih pušk. Sovražnik je ostavil mnogo materiala na progi. Lista o njem še manjka.

Angleško - francosko posojilo v Ameriki.

LONDON, 27. (Kor.) Člani angleško-francoske finančne komisije so se sporazumeli glede podrobnosti posojila. Danes odpotujejo v Čikago, da se posvetujejo z bankirji zapada.

Poslaniški sprejemi pri Greyju.

LONDON, 27. (Kor.) Državni tajnik za zunanje zadeve, sir Grey, je sprejel včeraj popoldne francoskega, italijanskega in ruskega veleposlanika, kakor tudi grškega, bolgarskega in srbskega poslanika.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 27. (Kor.) Iz glavnega stanja se poroča:

Dardanelska fronta: Položaj je neizpremenjen. Naše na razne strani odposlane poizvedovalne kolone so v oddelku Anaforte in v okolici Kereviz Dere zvalile dva sovražna poizvedovalna oddelka v zasled in ju ujele. Uplenile so z nepričakovanim napadom na sovražne strelske jarke število pušk in municije in več telefonskega in ženijskega materiala.

Na ostalih frontah ničesar novega.

Vesti z Balkana.

Konferenca med Venizelosom in Pašićem.

BUKAREŠTA, 28. (Cenz.) Tukajšnji grški list »Starja« javlja, da se v kratkem snideta Venizelos in Pašić.

Pogajanja med Bolgarsko in Grško.

BUDIMPEŠTA, 28. (Cenz.) »Vilagh« poroča iz Sofije: Grški poslanik Naum je prišel k Radoslavovemu in mu sporočil v imenu svoje vlade, da je Grške sklenila za slučaj, ko bi se spor med Srbijo in Bolgarsko ne dal rešiti mirnim potom, da zasede Doiran in Gjevgelijo. Zato da je bilo potrebno, da se mobilizira del grške armade. V zvezi z vlado stojič krogi so poučeni, da se med atensko in sofijsko vlado vrše pogajanja, da naj bi Grška prepuštila Bolgarski Seres, Dramo in Kavalo, nasprotje pa da naj bi privolila Bolgarska, da Grška zasede Doiran in Gjevgelijo in ozemlje zapadno od te točke železnice pa do albanske meje. Pogajanja se baje že bližajo zaključku in baje obetajo zelo zadovoljiv uspeh.

Srbska armada ob bolgarski meji.

BUDIMPEŠTA, 28. (Cenz.) »Az Est« poroča iz Bukarešte: Poročevalec lista »Sina« piše iz Turn-Severina, da je po neki vesti iz Srbske Kladove 23. septembra korakala srbska armada 50.000 mož na bolgarsko mejo. Večji del belgrajskega prebivalstva je pobegnil v Niš ali še dalje v notranjost dežele.

Rusija in Balkan.

Vojni poročevalec »Hrv. Pokreta« piše: Uspehi centralnih vlasti so veliki, posebno je, ako uvažujemo veličino osvojenega sovražnega področja. Ako primerjamo današnji položaj fronte z onim na koncu meseca aprila, človek skoro ne veruje, da je bilo v tako kratkem času možno toliko napredovati. Tako uspešno fazo želi nemško vrhovno vodstvo kronati z vojniškim uspehom večjega stila — obkoljenjem dobrega dela ruskega centruma.

Po padu Kovna in ostale njemenske fronte so se pričakovale večje operacije v prostoru Riga - Dvinsk in v okolici Vil-

ne. Zato so se vesti o večjih bojih v okolici Svenzjanja in Vidsyja sprejemale razmeroma ravnodušno le kot potrebne operacije proti železnici Vilna - Petrograd, torej kot indirektno sredstvo, da se stre odpor okolo Vilne. Še le tedaj, ko so začele tu s tipično nemško hitrostjo operirati vojske generala Eichhorna, in potem, ko se je posrečilo prodreti fronto pri Svenzjanju, pri čemer je bilo stavljenih v akcijo nekoliko konjeniških divizij, da obidejo desno krilo na ta način odrezanega centruma — so te operacije zadobile resnejši karakter. To je bil prav šolski izgled dobro zasnovane in korektno izvedene operacije po principu notranje linije.

Vsled tako ustvarjene situacije je začelo rusko umikanje na liniji Podbrodže-Vilna-Slonim proti železničnemu centrumu Molodecno in Minsk. Ali poprej, nego ruska vojska, je levo krilo vojske generala Eichhorna doseglo Molodecno in je ruski umikajoči se vojski odvzelo važno dvotirno železnico Lida - Polock ter se je za Ruse nevarno približalo Minsku. Istobno s tem napredovanjem za hrbitom ruske vojske začeli so močni frontalni napadi vojske generalov Scholza in Gallwitz v smeri Osmany in Lida ter čvrste operacije princa Leopolda bavarskega proti gornjemu Njemnu, ki se jim je hitro pridružila tudi vojska Mackensena, a namen vseh teh napadov je bil, da onemogočijo ruskemu generalu Evertu, da odvzame čete s kateregakoli dela fronte, s katerimi bi preprečil napredovanje levega krila nemškega generala Eichhorna.

Ta ruska vojska se nahaja danes v zelo kritičnem položaju, ki s svojo nevarnostjo nadkrijuje situacijo pri Gorlicah. Vendar se ne more danes še pozitivno trditi, s kakim rezultatom konča ta bitka, ki je momentano v polnem toku. Razvrščanje nemške vojske je dovršeno, strateški plan je dobro zasnovan in sedaj ga treba izvesti. Ne ve se, s kakimi silami razpolaga Evert, torej se tudi ne more trditi, ali Rusi sprejmo tu odločilno bitko, ali pa se umaknejo proti Slucku. Prva teh dveh možnosti izgleda bolj verjetno, ker skušajo Rusi prebiti nemško fronto v smeri proti mestu Mihaliczki, kar bi v slučaju uspeha spravilo levo krilo generala Eichhorna v jako nevarno situacijo.

Vrhovno vodstvo ruske vojske je izpoznalo nevarnost, ki grozi centrumu, ter je začelo z ofenzivnimi podjetji v prostoru med Rigo in Dvinskim ter s čvrstimi napadi na vojsko generala Mackensena v področju Oginskkega prekopa in dolnje Jasolde. Namen tem ruskim operacijam je, da vežejo nemško vojsko tako, da ne more prisikočiti na pomoč, ako bi se njegovo levo krilo nahajalo v eventualni nevarnosti.

Od končnega izida te velike bitke, ki je zajela vso fronto, bodo odvisne pozicije, v katerih se bodo vršili boji prihodnje zime.

Ako se Rusom posreči, da se zopet odtognejo nevarnosti hudega poraza, ni izključeno, marveč je zelo verjetno, da se centrum nemške vojske umakne nekoliko na zapad, morda tudi do Njemena in Buga, da v pripravljanih pozicijah za vojski zaslužene počitka in ugodneje zime, nego bi jo imela v barjih močvirnatga predela.

Ofenziva zavezniških vojska je uspešna in ruska vojska se nahaja danes v takem stanju, da je protiofenzivnih operacij težko pričakovati pred spomladjo. Vrhovna vodstva nemških in avstrijskih vojska so si v svesti svojega uspeha

Vesti iz Gorishe

(Cenzurirano po vojaški cenzuri v Ljubljani).

Za naše hrabre branitelje. Dne 4. oktobra se odpošlje našim hrabrim braniteljem IV. zbirka darov. Kdor se le količkaj vmišlja v mukepolni položaj naših bojnikov, bivajočih v mokrotnih zakopanih domovih, gotovo ne bo toliko brezsrčen, da ne bi daroval majhnega prispevka za dar našim trpinom — braniteljem. Vsak malenkosten dar je dobrodošel kot pozdrav milosrdnih rojakov in nerojakov, ker izpričuje, da se jih v tem, ko oni vsak trenutek tvegajo življenje za nas, mi, po njihovi zaslugi v varnem zaledju, hvaležno spominjamo. Kako dobrodošlo jim bo v slabih jesenskih vremenih suha, snažna, čeprav zakrpana srajca, kako dobrodošla krpa, da si ovijajo premočene noge, ali si otro raz obliče blato, nesnago! Tedaj bodo blagoslovljali iz dna srca do brotljivo roko, ki jim je nudila to udobnost. Kako blagodejno učinkuje cigareta, če si jo more nažgati človek, ves premočen in premražen! Kdo bi torej ne privoščil našim junakom braniteljem teh borno-udobnih trenutkov? Dragi rojaki in rojakinje, preiščite vse kotičke, da li ne najdete kos uporabljivega perila, saj veste, da se vsaka krpa da uporabiti. Naša zaloga v Narodnem domu naborjena perila — razven malenkosti, ki je došla v zadnjih dneh — je vsa pošla. Kakor je bilo že objavljeno, se je deloma odposlalo na postajo v Nabrežino, a drugo pa je šlo na najbližje obvezovališče doberdopske fronte. Sedanja pošiljatelja velja zakopim. Zato se obračamo še enkrat z iskreno prošnjo do našega blagoslovenega občinstva, da bi po svoji moči prispevalo k olajšanju trudopolnega življenja naših hrabrih braniteljev. Darovi naj se blagovelo pošiljati kakor doslej v Narodni dom gospe Biček-Razbornikovi, ali pa, če pridejo po pošti, na naslov: Antonija Slavik, Trst, Kolonja 126.

Izprememba imena. Cesarski komisar je odredil, da se občinska ljudska in meščanska šola „Felice Venezian“ imenuje od sedaj „Občinska ljudska in meščanska šola za Staro mesto“.

Poštno in brzojavno ravnanje. Pošto v Trstu? Včerajšnji „Triester Tagblatt“ poroča: Kakor čujemo, prične tržaško pošto ravnanje prve dni meseca oktobra poslovanje zopet v Trstu.

C. kr. pošto in brzojavno ravnanje. Sporoča, da se razpisovanje blagovnih vzorcev vojakom na bojni polju vsled odloka c. kr. trgovskega ministrstva z dne 25. t. m. št. 30159/P-15 razširja na sledeče vojno-poštne urade: 12, 15, 19, 30, 33, 52, 57, 84, 111, 112, 127, 128, 137, 209, 501, 503 in 502.

Veselica povodom cesarjevega godu. V nedeljo, 3. oktobra, se vrši povodom godu Njegovega Veličanstva v gledališču „Fenice“ veselica s sporedom: Kinematografske predstave, petje in godba. Cisti dobiček je namenjen Rdečemu križu.

Vedno večje pomanjkanje na papirju, ki se kaže v neprestanem naraščanju cen in manjšanju dobav za tisk, posebno pa pri časopisju, je že dlje časa predmetom pogajanj med izdajatelji časopisov in lastniki tiskarn z združenimi producenti papirja. Ta pogajanja stremijo po pravični uravnavi cen v razmerju z resničnim podražanjem sirovin, potrebnih za izdelovanje papirja, in pa po ureditvi dobav. Ker pa pogajanja radi neodjenljivosti producentov papirja niso dovedla do primernega cilja, so državne in deželne organizacije lastnikov tiskarn v Avstriji, njihova gospodarska združenja in izdajatelji časopisov storili pri vladi korake, da se to razmerje izboljša, posebno pa, da se odpravijo carine na papir za uvoz iz Nemčije, kjer je vzlic temu, da so tam pogoj produkcije manje ugodni, nego pri nas, cena papirja nerazmerno nižja. Toliko na znanje njim, ki nikakor ne morejo razumeti, zakaj treba pri nas najprevidneje varčiti s papirjem.

Redna seja CM ženske podružnice v Trstu bo v četrtek, 30. t. m. ob 4^{1/2} popoldne v prostorih CM šole na Acquedotto. K udeležbi vseh v Trstu bivajočih odbornic vabimo — predsednica.

Mestna zastavljalnica. Ker nam mestna zastavljalnica noče poslati svojih objav, posnemamo po drugih listih: Danes, 29. septembra popoldne se bodo v mestni zastavljalnici prodajale na dražbi „dragocenosti“ serije 135, zastavlje e na zelene listke meseca januarja 1914 in sicer od št. 205.800 do št. 208.000; popoldne pa „dragocenosti“ predmeti serije 135, zastavljeni meseca majnika leta 1914 na zelene listke in sicer od št. 217.600 do št. 219.000.

Velik požar. Iz Hrenovic v postojnskem okraju nam poročajo: V soboto večer je tu pogorela ljudska šola, potem trgovina I. Zaman ter hiša posestnika Matije Boleta. Slednjemu je poleg letinskih pridelkov pogorela ena telica in 5 prašičev. Človeških žrtev ni. Kako je nastal požar, ni znano. Škoda je precej velika ter je le deloma krita z zavarovalnino.

Popravljam. Glede včeraj priobčenega poročila o nesreči Ivana Kobala smo izvedeli z najzanesljivejših strani, da je bilo to poročilo skrajno netočno. Kobal je otepal orehe in je padel z drevesa. Pokladi so morali zdravniku, ki je prišel na dom in dal potem pomorenečnega prepeljati v bolnišnico. Poskoda je bila teška. — Žal nam je, da je bilo poročilo našega poročevalca — ne vemo, ali hote ali nehote — zavito tako neslano in to se posebno ob taki nesreči. Poskrbeli smo, da se taka poročila ne bodo utihotapljala v naš list.

Umrli so: Prijavljeni dne 23. t. m. na mestnem fzikatu: Dr. D. Karel, 42 let, trg della Bariera vecchia št. 4; Kerč Ema, 59 let, ul. Rossini 18; Mermion Vladimir, 5 dni, R. col št. 1121; Moztic Lidija, 9 mesecev, Skorkija št. 856. — V mestni bolnišnici dne 28. t. m.: Bratina Maksimilijan, 43 let; Dugolin Ana, 43 let; Gabrijele Alojzij, 33 let; Lavrenčič Antonija, 38 let; Predonzani Ottilij, 3 leta.

Kdo ve kaj?

Preostle se podaljški naslednjih osebah:

Alojzij Bavdaz, infanterist 97. pešpolka na stanju v nemški šoli v Ljubljani, 1888 svoje starše Josipa in Lucije in brata Josipa Bavdaz iz vasi Deskle. Nima glasu o njih že od 22. majnika.

iz Gorice, 28. septembra. Ni več miru. Nekaj časa je bilo tako lepo za fronte, zadnje dneve pa nas zopet ne pustijo v miru italijanske granate in šrapneli. Obiskali so nas to baš pretekli teden večkrat, najhujše pa je bilo včeraj popoldne. Kaj je to zopet iskali Italijani s svojimi topovskimi izstrelki po Gorici, kaj niso imeli streljati nikamor drugam, kakor ravno v naše mesto, kjer se mora vse njihovo streljanje označiti le za nepotrebno tratenje municije. Tri ure so streljali včeraj popoldne, ropotalo je po raznih delih mesta, najbolj pa čez Placito in Semenško ulico, to je smer, v kateri so streljali iz koncem junija in potem v mesecu juliju. Kakor se kaže, hočejo nas zopet pogosteje obiskati z granatami, dasi uspehov posebnih nimajo. Menda so zadovoljni že s tem, ako ubijejo kako osebo ali jih nekaj ranijo in poškodujejo. Včeraj pa je usoda zahtevala žrtev, ki je vzbudila sočutje v nas vseh. Ranjena je bila od granate neka oseba. Le s težavo se je privlekla po tleh v neko vežo v Semenški ulici in tam je umrla. — Prebivalstva v Gorici je okoli 8000. V normalnih časih šteje mesto civilnega prebivalstva 26.000.

Slovenske trgovine v Gorici, ki so odprte, so: Pregrad & Črnetič, Poveraj, oba Drufovka, Medved, Vuga, Hribar, Koren, Kuštrin, Fon. Nekateri peki so se vrnili in pečejo pridno kruh za civilno prebivalstvo. Vpeljane so krušne karte. Pred uvedbo teh kart je bil pred pekarnami navadno huj bod za vsakdanji kruh. Marsikatera ženska je prišla domov s kruhom in raztrgano bluzo.

Trgatev na Goriskem kaže izbornost, namreč koder se more trgovati. Ponekod so že potrgali. Toče ni bilo, v nekatere vinograde je pa udarjala letos italijanska toča. Samo grozdja iz umevnih vzrokov ni toliko, kolikor je kazalo.

Meso se prodaja v Gorici: goveje, sprednji deli 3 K 60 vin. kg, zadnji deli 4 K 40 vin., teletina K 4, prašičevina K 4, koštrun 3 K 20, tripe po 1 K.

Z laškega ujetništva pišejo nekateri slovenski, drugi laško in nemško, ti slednji dostavljajo, da jim ni dovoljeno pisati slovensko. Čudno to, vda nekaterih krajev smejo pisati slovensko, na drugih pa ne. Prav je samo to, da se dovoli v Italiji slovenskim ujetnikom slovensko korespondenco in oni, ki jim pišejo, naj se poslužujejo tudi le slovenskega jezika. Iz nekaterih pisem je razvidno, da jih pišejo Slovincem italijanski vojniki, nekatera mesta v pisnih so od cenzure skrbno prečrtana, tako je italijanski cenzor počrnil v nekem pismu, pisanem po italijansko, slovenski pozdrav koncem pisma!

Naša lepa Brda so vsed vojne z Italijo silno trpela. Poroča se, da po nekaterih krajih, tako bolj zapadno, trgajo, drugodi so vinogradi razdejani. Dobrega briskega vina letos ne bomo pili. Nekaj italijanski list pravi, da po poročilih, ki jih ima iz Furlanije, so italijanski vojniki, ko so prišli v Brda, kar planili po sodih v kletih in pili so in pili in ko so bili pijani, so pustili pipe odprte, da je teklo vino po cestah.

Darovi.

Za hrabre branitelje našega ljubega Primorja so darovali: ga. M. S. 55 raznih krp; rodbina dr. Slavikova 1000 cigaret, 6 srajc, več raznih krp, več ilustriranih časopisov.

Slavni pevec (?) ob zgodnji uri zbrali za moško podružnico CMD v Trstu K 10. — Denar hrani uprava lista.

Darovi, dolgi cesarskemu komisarju. Karl Colene v počastitev spomina dvornega svetnika Henrika Federzollija K 10 v korist tržaških ubožev. — M. h. v. družina K 30 za okrepčevalce za čete, bojujoče se ob Soči.

Cene raznih živil v Trstu.

(Dne 28. septembra 1915.)

Moka bela		K 0-78	kg
Sladkor		K 1-—	kg
Meso (goveje) sprednji deli		K 4-32, 5-42	kg
..... zadnji		K 4-48, 6-—	kg
Meso telečje		K 5-20 do 8-—	kg
Meso koštrunovo		K 3-20 do 3-60	kg
Vampi		K 2-—	kg
Slanina (soljena)		K 7-—	kg
Griat, kuhana		K 10-—	kg
Griat sirova		K 12-—	kg
Maslo sirovo		K 5-60	kg
Mast svinjska		K 6-—	kg
Sir (ementalski)		K 5-40	kg
Kokoši		K 6-— do 7-30	kg
Prašanci		K 8-— do 4-—	kg
Polenovka suha		K 2-20, 2-40	kg
..... namočena		K 1-28	kg
Testenina		K 1-60	kg
Riz		K 2-—	kg
Fazol		K 1-28	kg
Bob		K 1-60	kg
Zelje (sladko)		K 28, 32	kg
Zelje (kislo)		K 64	kg
Kisla repa		K 56	kg
Jetmen		K 80	kg
Pizol (stročji) vinarjev		36 40	kg
Krompir		20	kg
Grub		28, 36	kg
Paradizniki		4 do 6	merica
Radič		10 do 12	glava
Salata		8, 13	glava
Zeleno		8, 10	glava
Česen		K 64	kg
Cebula		18, 20	komad
Jajca		4, 8	komad
Buca		2 do 4	komad
Pesa		4, 10	komad
Malancano		4 do 8	komad
Kumara		56, 60	liter
Mleko		K 4-—	liter
Olje			

Razne vesti.

Antropologija Bolgarov. Prebivalci balkanskih dežel so preživeli skozi stoletja mnogo izpreminjajočih se usod. Nikjer v Evropi se ni vršilo toliko preseljevanj, in toliko različnih ljudstev pomešanih. Tako nudi antropološka (Antropologija: nauk o človeku sploh) identifikacija modernih narodov na Balkanu težav, ki se ne dajo lahko razrešiti. S takim poizkusom za pojasnjenje antropološke karakteristike današnjega Bolgara prinaša „Archiv für Anthropologie“ iz peresa dra. Krum Drončilova. Prvi zgodovinski prebivalci ozemlja, ki se imenujejo sedaj Bolgarina, so bili Traki. Na Marici so imeli svoj sedež trakijski Orsi, ki so mogli razviti močnega državo. Označajo se kot veliki, plavalci, modri oči in zelo

vojvoti. V l. 230 pred Kr. so pribumeli Kelti, od katerih so plemenski odločki, kakor Serdi in Meliti, tam ostali. V prvem stoletju po Kr. je pošla Tracija rimska provinca in je prišla pod gospodstvo rimskih cesarjev do dobe velikega vzevta, ki je bil se le preseljevanje ljudstev napravilo konec. S tem so prišli Goti, Huni in Avari v deželo. V 6. in 7. stoletju se je izvršila invazija Slovanov. Stari prebivalci so deloma pobegnili, deloma so se potopili v osvojitelj. Leta 678 so udarili Bolgari, ki so bili vojvotvo ljudstvo turškega pokolenja in so podjarmiti Sloane. Ustanovili so veliko državo, ali potopiti so se v masi podjarmiti ter so izgubili svoj jezik. Pozneje so se azijska ljudstva Pečenegov in Kumanov igrala vlogo v selitveni zgodovini Bolgarske. V letu 1353. je začelo osvajevanje balkanskega poluotoka po Turkih. V mnogih krajih so se naselili Turki. Sedaj so se vsled bolgarskih osvajevalnih vojen zopet izselili. To izmenjevanje ljudstva se izraža tudi v rezultatih antropoloških merjenj. Mnogo jih je dolge lobanje z ozkim nosom, ki so po večjem delu brinetai, po manjšem pa plavalci. To poslednje svojstvo kaže na severno pokolenje. Tudi brachi kepbali (ljudje, ki jim jim je premer širine lobanje približno enak onemu dolgoti) so plavalci in brinetai. K tem prihaja neka vrst kratkoveržastih, kratkoglavih in širokobraznih ljudi s temnimi lasmi in ven strelcem podobnicami, ki so nahajajo posebno v okrajih Sofije ter so ura skoga izvona. Pri gorincevih dolgoglavih brinetaih Bolgarin si na moremo domnevati finski pokolenje, ker so njihove lobanje podobne onim Kurganov, ki jih je bilo nekdanj v Rusiji. Poleg slovenskega elementa na Bolgarskem je torej številno jako znaten element finskega izvora.

MALI OGLASI.

Kupi se dnevno nova in rabljena volna po konkurenčni in visoki ceni. Prinesti ali pisati Debiasio, ul. Chiozza št. 34. 483

Stanovanje za malo družino, brez otrok (3 sobe, sobica, kuhinja in del vrta) odda se takoj. — Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 480

Stanovanje za družino brez otrok (kuhinja in soba) odda se takoj. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 481

Soba s hrano odda se mirni osebi. Ulica Squero nuovo 7, II. nad. levo. 483

Dvorec (5 sob, kuhinja, shramba, sobica, vrt) odda se tudi opremljen. Chiozza 81. 484

Stanovanja (2, 3, 4 sobe in kuhinja) odda se. Ulica Chiozza 81. 485

Gospodilna, služba. — Ponašbe pod „Marjivost“ na Ins. odd. Edinosti. 500

Grozdje in vino ima na prodaj M. Sreboth, Poreč. Na pismena vprašanja priložiti znanje za odgovor. 431

Namizna jabolka fine vrste razpošilja sadna razpošiljalnica J. Razboršek v Smartnem pri L. tji (Kranjsko) iz kolodvora Litija, 100 kg po K 20 do K 32 po kakovosti in povzetju. Poštni kol. K 2-60. 426

Umetni zobje

z In brez čelust, zlate krone in obrobki
VILJEM TUSCHER

konces. zobotehnik

TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.

Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Pozor!

Sir „sbrinz“, „aidamer“, „gonda“ itd. salami, sardine, čokolada, sveče, milo, kuhano in surovo maslo, Tarkonya (ogrske testenine) itd. itd. se prodaja tudi v malih množinah v Trstu, Via Raffineria 3.

Pristno sveže čajno maslo

pravo dansko maslo

najfinejše maslo

proda se po dnevnih cenah v trgovini specialitete.

Sveže čajno maslo, jajca, perutnina in divjačina.

Trst, ul. Campanile št. 15

Prejel sem piščance, kopune, tetreve, (fazane) in najfinejši dezerini str.

Prova tržaška tovarna

brusnih kamnov, smirku

in „corundum“

G. Pilotti-Trst

Visarna: Riva Pescatori 14, Tel. 15-25

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica

Denarnega prometa koncem leta 1914 . . . K 740,000,000

Vlog 44,500,000

Rezervnega zaklada 1,330,000

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obreštuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

o. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

MICHELE ZEPPAR

Trst, ulica San

Giovanni 6 in 2

TELEFON št. 11-95

Podružnica v Zadra.

Zaloga

majoličnih peči in

štedilnikov (Spargheri)

lastnega izdelka.

Edino zastop. tovarno

majoličnih peči: Carl

Mayer's Söhne, Blansko

Jzbera plošč

za stene kakor tudi

za štedilnike,

majolice, peči izdelane za

trajen ogenj, uporabljuje

tudi na sila. 372